

دخدوح. سليمان نصيف
اندرزهای جاويدان برای نسل جوان / تأليف: سليمان نصيف
الدخدوح؛ ترجمه جعفر حسيني . . . مستندج: انتشارات
کردستان، ۱۳۸۳.

ISBN: 964 7638 68-x ۱۵۰۰۰ ریال:

عنوان اصلی: الرضايا الخالده للاجيال الصاعده.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

۱. وصيتنامه ها. ۲. نصيحت - جنبه های مذهبی - اسلام. ۳.

اندرزنامه ها. الف. حسینی، جعفر، ۱۳۲۳ - . مترجم. ب. عنوان.

۲۹۷/۷۷

BP۲۴۹/۵۳و۶۰۴۱

۳۱۸۴۶ - ۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

اندرزهای جاودان

«برای نسل جوان»

مؤلف:

سلیمان نصیف الدحدوح

مترجم:

سید جعفر حسینی

انتشارات کردستان

سنندج - ۱۳۸۶

انتشارات کردستان

Kurdistan Publication

سندج - پاساژ عزتی - تلفن: ۲۲۶۵۳۸۲

اندرزهای جاودان

نام کتاب:	اندرزهای جاویدان برای نسل جوان
مؤلف:	سلیمان نصیف الدحدوح
مترجم:	جعفر حسینی
نوبت و سال چاپ:	اول: ۱۳۸۶
تیراژ:	۳۰۰۰ جلد
تعداد صفحه و قطع:	۲۰۰ صفحه‌ی رقعی
ناشر:	انتشارات کردستان

شابک: x - ۶۸ - ۷۶۳۸ - ۹۶۴

ISBN: 964 - 7638 - 68 - x

قیمت:

۱۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۳	 مقدمه‌ی مترجم
۱۵	 مقدمه‌ی مؤلف
۱۹	 بخش اول □
۲۰	 فصل اول: وصیت خداوند برای پیامبرانش علیه السلام
۲۲	 فصل دوم: وصیت خداوند متعال برای بندگان
۲۲	 اول - پیروی از آیین راستین ابراهیم علیه السلام
۲۳	 دوم - تقوا:
۲۴	 سوم - مواظبت بر نماز:
۲۶	 چهارم - پایداری در کار:
۲۷	 پنجم - نگهداری نفس از خواسته‌ها به خاطر کسب رضایت الهی:
۲۸	 ششم - چشم پوشی از نعمت‌های دنیا:
۲۹	 هفتم - دوری از کافران:
۲۹	 هشتم - مقارن کردن انجام هر کار با مشیت الهی:
۳۰	 نهم - دشنام ندادن به خدایان مشرکان
۳۱	 دهم - توصیه‌ی مسلمانان به چند امر:
۳۲	 یازدهم - نیکی به پدر و مادر:

۳۵	بخش دوم..... □
۳۶	فصل اول: وصیت‌های پیامبر اسلام حضرت محمد ﷺ.....
۳۶	۱. وصیت پیامبر ﷺ به چنگ زدن به قرآن و سنت.....
۳۶	۲. وصیت پیامبر ﷺ به تقوا.....
۳۷	۳. وصیت پیامبر ﷺ به ابوبکر صدیق رضی الله عنه.....
۳۸	۴. وصیت پیامبر ﷺ به حضرت عایشه رضی الله عنها.....
۳۸	۵. وصیت پیامبر ﷺ به ابوهریره رضی الله عنه.....
۳۹	۶. وصیت پیامبر ﷺ به ابوذر غفاری رضی الله عنه.....
۴۰	۷. وصیت پیامبر ﷺ به ابوسعید خدری رضی الله عنه.....
۴۱	۸. وصیت پیامبر ﷺ به ابودرداء رضی الله عنه.....
۴۱	۹. وصیت پیامبر ﷺ به معاذ بن جبل رضی الله عنه.....
۴۲	۱۰. وصیت پیامبر ﷺ به انس بن مالک رضی الله عنه.....
۴۲	۱۱. وصیت پیامبر ﷺ به ابن عباس جهنی رضی الله عنه.....
۴۳	۱۲. وصیت پیامبر ﷺ به انسان.....
۴۳	۱۳. وصیت پیامبر ﷺ به اهل قرآن.....
۴۳	۱۴. وصیت پیامبر ﷺ به تاجران.....
۴۳	۱۵. وصیت پیامبر ﷺ به مهاجران.....
۴۴	۱۶. وصیت پیامبر ﷺ به جماعت قریش.....
۴۴	۱۷. وصیت پیامبر ﷺ به تمام مردم.....
۴۶	۱۸. وصیت پیامبر ﷺ در مورد یارانش.....
۴۶	۱۹. وصیت پیامبر ﷺ درباره انصار.....
۴۶	۲۰. وصیت پیامبر ﷺ در مورد همسایه.....
۴۷	۲۱. وصیت پیامبر ﷺ در مورد صداقت.....
۴۷	۲۲. وصیت پیامبر ﷺ در مورد یادآوری مرگ.....
۴۷	۲۴. وصیت پیامبر ﷺ در مورد توبه و استغفار.....

۲۵. وصیت پیامبر ﷺ درباره‌ی فضیلت تسبیحات: ۴۸
۲۶. وصیت پیامبر ﷺ درباره‌ی دعا: ۴۹
۲۷. وصیت پیامبر ﷺ در مورد نماز شب: ۵۰
۲۸. وصیت پیامبر ﷺ هنگام تعیین فرمانده برای لشکر: ۵۰
۲۹. وصیت پیامبر ﷺ به یک مسافر: ۵۱
- فصل دوم: وصیت نوح علیه السلام به پسرش: ۵۱

- بخش سوم (وصایای خلفای راشدین) ۵۳
- فصل اول: وصیت‌های ابوبکر صدیق رضی الله عنه ۵۴
۱. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به عمر فاروق رضی الله عنه: ۵۴
۲. وصیت حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به خالد بن ولید رضی الله عنه: ۵۵
۳. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به ابو عبیده جراح رضی الله عنه: ۵۹
۴. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به ابو عبیده و قیس بن مکشوح: ۵۹
۵. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به یزید بن ابوسفیان: ۶۰
۶. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به عمرو بن عاص رضی الله عنه: ۶۲
۷. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به شرحبیل بن حسنہ: ۶۳
۸. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه و به هاشم بن عتبہ: ۶۴
۹. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به خالد بن سعید بن عاص: ۶۴
۱۰. وصیت ابوبکر صدیق رضی الله عنه به لشکر اسامہ: ۶۵
- فصل دوم: وصیت‌های حضرت عمر بن خطاب رضی الله عنه ۶۷
۱. وصایای عمر بن خطاب رضی الله عنه به پسرش عبدالله: ۶۷
۲. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه به سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه: ۶۹
۳. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه به ابو موسی اشعری رضی الله عنه: ۷۲
۴. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه به یعلی بن امیہ: ۷۵
۵. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه به عبید بن مسعود ثقفی: ۷۵

۶. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه به عتبه بن غزوان: ۷۶
۷. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه به احنف بن قیس: ۷۷
۸. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه به عموم مسلمین: ۷۷
۹. وصیت حضرت عمر رضی الله عنه برای خلیفه بعد از خودش: ۷۹
- فصل سوم: وصیت‌های عثمان بن عفان رضی الله عنه: ۸۱
۱. وصیت عثمان بن عفان رضی الله عنه برای حجاج: ۸۱
- فصل چهارم: وصیت‌های علی بن ابی طالب رضی الله عنه: ۸۷
۱. وصیت حضرت علی رضی الله عنه به پسرش حضرت حسن رضی الله عنه: ۸۷
۲. وصیت حضرت علی رضی الله عنه به پسرش محمد حنیفه: ۱۰۴
۳. وصیت حضرت علی رضی الله عنه به حسن و حسین رضی الله عنهما: ۱۰۶
۴. وصیت حضرت علی رضی الله عنه به عبدالله بن عباس: ۱۰۷
۵. سفارش حضرت علی رضی الله عنه به قیس بن سعد: ۱۰۷
۶. حضرت علی رضی الله عنه پس از بازگشت از صفین وصیت فرمود که چگونه با مال و دارائیش رفتار شود: ۱۰۷
۷. وصیت حضرت علی رضی الله عنه به مسلمانان: ۱۰۸
۸. وصیت حضرت علی رضی الله عنه پس از ضربت خوردنش و پیش از وفاتش: ۱۱۰

- بخش چهارم: ۱۱۱
- فصل اول: وصیت ابرعیده بن جراح رضی الله عنه: ۱۱۲
 - فصل دوم: وصیت معاذ بن جبل رضی الله عنه: ۱۱۳
 - فصل سوم: وصیت ابودرداء رضی الله عنه به یاران خود: ۱۱۴
 - فصل چهارم: وصیت جعفر صادق رضی الله عنه: ۱۱۴
 - فصل پنجم: وصیت اشعث بن قیس رضی الله عنه: ۱۱۵
 - فصل ششم: وصیت جندب بن عبدالله بجلی: ۱۱۵

فصل هفتم: وصیت سعید بن عاص	۱۱۶
فصل هشتم: وصیت ابویزید	۱۱۷
فصل نهم: وصیت عتبه بن نوفل	۱۱۷
فصل دهم: وصیت مهلب بن ابوصفره	۱۱۸
فصل یازدهم: وصیت ثابت بن قیس به شماس انصاری	۱۲۰
فصل دوازدهم: وصیت عتبه بن غزوآن	۱۲۲

بخش پنجم	□ ۱۲۵
فصل اول: وصیت سفیان ثوری به علی بن حسن سلمی	۱۲۶
- وصیت سفیان ثوری به عطای بن مسلم خفاف:	۱۳۱
- وصیت سفیان ثوری به مسلمانان:	۱۳۱
فصل دوم: وصیت ربیع بن خثیم	۱۳۲
فصل سوم: وصیت ابدال ابراهیم بن ادهم ابدال	۱۳۲

بخش ششم	□ ۱۳۵
فصل اول: وصیت پیامبر ﷺ	۱۳۶
فصل دوم: وصیت ابوبکر صدیق ﷺ	۱۳۶
۱. وصیت ابوبکر صدیق به یزید بن ابوسفیان	۱۳۶
۲. وصیت ابوبکر صدیق ﷺ به خالد بن ولید ﷺ در جنگ	
اهل رده:	۱۳۷
فصل سوم: وصیت حضرت عمر بن خطاب ﷺ	۱۳۷
وصیت حضرت عمر ﷺ به هتگام بستن پرچم برای لشکریان:	
	۱۳۷
فصل چهارم: وصیت علی بن ابی طالب ﷺ	۱۳۸
۱. وصیت حضرت علی ﷺ به لشکرش:	۱۳۸

۱۳۹	۲. از وصیت‌های حضرت علی (ع) به لشکرش:
۱۳۹	فصل پنجم: نامه‌ی خالد بن ولید (ع)
۱۴۰	فصل ششم: وصیت ابو عبیده‌ی جراح (ع)
۱۴۰	فصل هفتم: وصیت عبدالملک بن مروان
۱۴۰	فصل هشتم: سخن ولید بن عبدالملک
۱۴۰	فصل نهم: وصیت قتیه بن مسلم
۱۴۱	فصل دهم: وصیت ابومسلم
۱۴۱	فصل یازدهم: وصیت سعید بن زید
۱۴۱	فصل دوازدهم: وصیت زیاد

۱۴۳	□ بخش هفتم
۱۴۴	فصل اول: وصیت معاویه بن ابوسفیان (ع)
۱۴۵	فصل دوم: وصیت عبدالملک بن مروان
۱۴۶	فصل سوم: وصیت عمر بن عبدالعزیز (ع)
۱۴۷	فصل چهارم: وصیت منصور به پسرش مهدی
۱۴۷	فصل پنجم: وصیت هارون الرشید

۱۴۹	□ بخش هشتم
۱۵۰	فصل اول: وصیت پیامبر (ص)
۱۵۰	فصل دوم: وصیت ابوبکر صدیق (ع)
۱۵۱	فصل سوم: وصیت عمر بن خطاب (ع)
۱۵۱	فصل چهارم: وصیت علی بن ابی طالب (ع)
۱۵۱	فصل پنجم: وصیت عمر بن عبدالعزیز (ع)
۱۵۱	فصل ششم: وصیت یونس بن عید
۱۵۲	فصل هفتم: وصیت حسن بصری (ع)

۱۵۳	بخش نهم..... □
۱۵۴	فصل اول: وصیت امام ابن قیم؛.....
۱۵۴	فصل دوم: وصیت علقمه عطاردی.....
۱۵۵	فصل سوم: وصیت بعضی از مردان صالح برای بنی آدم.....
۱۵۷	بخش دهم..... □
۱۵۸	وصیت لقمان حکیم به پسرش.....
۱۶۳	بخش یازدهم..... □
۱۶۴	فصل اول: وصیت حکیمی به پسرش.....
۱۶۸	فصل دوم: وصیت حکیمی برای پسرانش.....
۱۶۹	فصل سوم: حکیمی به حکیمی نوشت.....
۱۷۰	فصل چهارم: وصیت یک حکیم برای عده‌ای از مردم.....
۱۷۰	فصل پنجم: وصیت حکیمی به برادرش.....
۱۷۱	فصل ششم: وصیت حکیمی برای یک مسلمان.....
۱۷۳	فصل هفتم: وصیت حکیمی به مردی.....
۱۷۳	فصل هشتم: وصیت حکیمی به برادرانش.....
۱۷۵	بخش دوازدهم..... □
۱۷۶	فصل اول: وصیت پدر به فرزندش.....
۱۷۶	فصل دوم: وصیت فردی عرب به پسرش.....
۱۷۶	فصل سوم: وصیت خالد بن صفوان به پسرش.....
۱۷۷	فصل چهارم: وصیت پدری به پسرش.....
۱۷۷	فصل پنجم: وصیت مردی به پسرش.....

- بخش سیزدهم ۱۷۹
- فصل اول: وصیت خطاب مخزومی قریشی به فرزندش ۱۸۰
- فصل دوم: وصیت ابواسود به دخترش ۱۸۱
- فصل سوم: وصیت امانه بنت حارث ۱۸۱
- فصل چهارم: وصیت اسماء بنت خارجه ۱۸۳
- بخش چهاردهم ۱۸۵
- فصل اول: وصیت پیامبر ﷺ ۱۸۶
- فصل دوم: وصیت بایزید بسطامی ۱۸۷
- فصل سوم: وصیت حکیمی برای یکی از زمامداران ۱۸۸
- فصل چهارم: وصیت یکی از حکما به دوستش: ۱۸۸
- فصل پنجم: وصیت فردی عرب به عربی دیگر ۱۸۸
- فصل ششم: وصیت یک زن عرب به پسرش: ۱۸۹
- فصل هفتم: یک زن دیگر به فرزندش سفارش کرد ۱۸۹
- بخش پانزدهم ۱۹۱
- فصل اول: وصیت اکثم بن صیفی ۱۹۲
- فصل دوم: وصیت ذی الاصبع عدوانی ۱۹۷
- فصل سوم: وصیت راهبی به مردی ۱۹۸
- فصل چهارم: وصیت اردشیر از عالمان فارس به پسرش ۱۹۹
- فهرست منابع و مآخذ ۲۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه‌ی مترجم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ ﷺ صَفْوَةِ الْأَصْفِيَاءِ
وَسَيِّدِ الْأَوْصِيَاءِ وَخَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ سَيِّدِنَا وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.
نصیحت گوش کن جاناکه از جان دوست‌تر دارند

جوانان مسعادت‌مند پسند پیر دانسا را

«خواجہ حافظ شیرازی»

با قلبی آکنده از ایمان و با اعتقاد کامل آماده و منتظر برای تذکر و
توصیه‌های خداوند منان و رسول گرامیش باشیم. دسته‌گلی که این رساله را
عطرآمیز کرده، هدیه‌ای گران‌بها از آیات حق و فرمایشات رسول گرامی ﷺ و
اصحاب و یاران و پیروان سعادت‌مند حضرتش می‌باشد که اگر به آن عمل
نماییم، ضامن سعادت دینی و دنیایی ما می‌شود.

شئون زندگی و روابط اجتماعی ما برنامه‌ای را می‌طلبد که حاوی پند و
اندرز و بیانگر حدود و اوامر و نواهی الهی و تذکرات لازم و امور حرام و
ممنوع باشد. انسان با ایمان، باید بندگی خداوند سبحان را به جای آورد و از
منهیات پرهیزد و مطیع و مقید به قوانین الهی باشد و با تبعیت از آن، از
جمله‌ی رستگاران و خوشبخت‌ترین امت پیامبر ﷺ باشد. گاهی شناخت
دین و احکام دینی خداست که انسان را از زشتی‌ها باز می‌دارد و کردار
درست و شایسته را از کار نادرست تشخیص و تمیز می‌دهد. پس لازم است

که با بصیرت کاملی به سوی دین حرکت کرده و با حسن ظن و اطمینان خاطر و آرامش قلبی به دور از وسوسه‌های شیطانی بر راه پیامبران و پیروان راستین آنان قدم گذاشته تا خداوند منان به وسیله‌ی پیروی ایشان، فساد و تباهی را از ما بزداید و کردار ما را از جمله اعمال شایسته قبول کند و مورد آمرزش خویش قرار دهد. آمین.

مترجم

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه‌ی مؤلف

سپاس و ستایش خدایی را سزد که پیامبرانش را به راستی و کلمه‌ی توحید وصیت کرده و سلام و درود بر محمد ﷺ مبعوث و فرستاده‌ای که موجب رحمت بندگان است و بر آل و اصحاب و تابعین او تا روز قیامت. اما بعد:

وصیت گذشتگان ما، عصاره‌ی فکر و اندیشه و بهترین تدبیرشان است. وصیت دو نوع است:

۱. وصیت افراد زنده برای افراد زنده: حکمت‌هایی است از جانب افراد کاردان و آگاه و ادبی، برگرفته از ذوق ادیبان و مرییان و نصیحت‌ها و موعظه‌هایی است از جانب پدران و مسؤولان و امر به معروف و نهی از منکر و برحذر داشتن از انحرافات و لغزش‌ها و آگاهی بخشیدن نسبت به اعمال صالح است.

۲. وصیت افراد مشرف به مرگ برای زندگان در آخرین لحظه‌های حیات: مثلاً به افراد بعد از خود وصیت کنند که حق را به عهده آن افراد مشرف به مرگ است و بدهی‌ای که پرداخت آن بر آن‌ها واجب است، پرداخت نماید. خداوند در قرآن کریم مسلمانان را به آن امر کرده و می‌فرماید:

﴿ كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ أَنْ تَرَكَ خَيْرَ الْوَصِيَّةِ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴾ فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ^۱.

«بر شما مقرر شده که چون یکی از شما را مرگ فرا رسد، اگر مالی بر جای گذارد، برای پدر و مادر و خویشاوندان خود به طور پسندیده وصیت کند، این کار حقی است بر پرهیزگاران. پس هرکس آن وصیت را بعد از شنیدنش تغییر دهد، گناهی تنها بر گردن کسانی است که آن را تغییر می‌دهند، به درستی که خدا شنوای داناست».

وصیت، امانت وصیت‌کننده و نصیحت اوست و عمل به آن، امانتی نزد فرد توصیه شده بوده و بر او فرض است که آن را انجام دهد. بدانید هرکس که شما را وصیت کرده، تو را هدایت داده و کسی که شما را هدایت کرده، تو را راهنمایی کرده و کسی که شما را راهنمایی کرده، تو را به مقصود رسانده و کسی که شما را به مقصود رسانده، بر تو منت نهاده است و شما پاسخ نیکی‌ها را با نیکی بدهید.

چرا افراد به وصیت گوش نمی‌دهند، حال آن که وصیت و نصیحت و حکمت بدون هر نوع تلاش و کوشش یا سخنی به عقل و ذهن و قلب آنها می‌رسد تا غذایی نافع و مفید برای جان آنها باشد و آنها در مهلکه‌ها نیفتند. پس وصیت دانشمندان یا معلمان یا مربیان یا پدر یا مادر یا فرمانده، نور و هدایتی برای فرد است. پس اگر فرد خردمند باشد، وصیت را پذیرفته و به مضمون آن عمل می‌کند و برای اجرای سالم آن تلاش می‌کند تا به عمل صالح مطلوب و صواب مورد هدف و ثواب وعده داده شده، دست یابد و به عنوان فردی حکیم و کریم زیسته و به عنوان فردی حکیم و کریم نیز بمیرد و

به عنوان بنده‌ای مؤمن و مطیع و شاکر و با این صفات ستوده که خداوند متعال بندگان خویش را بر آن تشویق کرده و از آن‌ها خواسته که مزین به آن شوند، به ملاقات پرودگار خویش بشتابند. چیزی که بر ماست، آن است که این وصیت‌ها را اعلام کرده و نتایج ارزشمند، گران‌بها، مفید و معین موجود در آن‌ها را دریافته و آن را به عنوان نقشه‌ای عملی قرار دهیم تا بر اساس آن به سیر پرداخته و با آن هدایت یافته و بدان وسیله به درجات عالی دست یابیم.

سلیمان نصیف الدحدوح

